

MURSKÉ NOVINE

Uredništvo in upravnništvo v
MURSKI SOBOTI.

Oglasi po tarifu.

Izhajajo vsako nedeljo.

Posamezna številka 1-25 Din.

Naročnina: za celo leto	48 D
za pol leta	24 „
za četrt leta	12 „
za 1 mesec	4 „

Ljudska volja.

Či gdaoli v našoj državi, te se je spolnila ljudska volja 10. meseca, gda je bil naš parlament razpuščen. Sakši, šteri je meo odprete oči, pa volo, da vidi, kak se v našoj državi godi, je bio v zadnjem časi zato, ka se našim poslancem pokaže pot iz Beograda domov, gde naj čakajo plačilo za svoje delo. Nesrečo, štero smo si sami pripravili marciuša 18. premnočega leta, gda smo si odebralignešnje poslance, je bilo treba odpraviti, či smo sploj šteri državi, s tem pa tudi sebi dobro.

Edno leto in pol je minolo, od gda so Slovenci vso moč nad seboj prekdali klerikalnoj pa radičevoj stranki. Njim so se haši ljudje zavupali, ar so znale te stranke velka obečavanja davati. Naše ljudstvo je želelo stem ednoj si svoj stališ zboljšati in je v svoji zaslepljenosti mislilo, ka ravno te stranke bodo njim na pomoč. Ali te stranke so z močjo, štero njim je dalo naše ljudstvo, pokazale, da je obečavati edno, spunjavati pa drugo. Posvedočile so, da obečavati znajo, delati pa samo za sebe, ne pa tudi za ljudstvo, za tiste, šteri so njim svojo zavupnost z gumijevo kuglico pokazali in to naše ljudstvo je s tem tako ogoljufano, kak se je prej ešče nindri nej zgodilo.

Radič je s svojimi poslanci nanč nej odišao v parlament. Sedo je lepo doma, za ljudske potrebe neje meo interesa, poslo je samo nekelkikrat po dva svoja poslanca v Beograd, ka so tam zdignoli poslansko plačo, žmetne milijone. Gda je pa pred pou leta dónok poslo svoje poslance v parlament, te so ti edne rejči nej podignoli za verstvene in socijalne potrebe našega ljudstva, liki so samo kričali o tem, ka ima Beograd premalo ministrov, pa jih ščejo ešče tudi v Zagrebi eden ducat. Ogoljufao je svoje volilce tak kak samo Radič zna.

In naši klerikalci? Ešče vsi snamo, ka so nam obečavali. Kleklove „Novine“ so telko naših potrebnih dugovanj prinašali, ka smo bili veseli, samo či bi se eden tao od tega spunilo. In skorom bi jim vervali. Pa ka se je zgodilo?

Izkazalo se je, ka so ne edne rejči nej spunili. Naši vojaki

Zgodovinski dan.

Murska Sopota, dne 13. XI. 1924.

Današnji dan je za Prekmurje zgodovinski dan prvega reda. Okoli četrte ure popoldne so se spojile tračnice nove železnice Ormož—Murska Sobota z že obstoječo prekmursko železniško progo. Prebit je zid, ki je dosedaj dolga stoletja ločil prekmurske Slovence od ostalih bratov v Jugoslaviji. Nova zgodovina Prekmurja pričinja danes, novo življenje, ko je našemu ljudstvu odprta pot v svojo državo. Izpolnila se je nas vsih vroča želja, po tej železnici ki ima zboljšati gospodarski položaj

pride med naše ljudstvo zadovoljnost z zadovoljnostjo mirno življenje, ki bo v prid ljudstvu in državi. Z željo, da bi se vse to tudi spolnilo, čemur pripomore pametna železniška politika, blagoslovljamo danasnji veliki dan.

Kakor smo že pisali, bo železnica slovesno otvorjena dne 22. in 23. t. m. Takrat bo zažvižgal prvi vlak preko Mure v naše Prekmurje. Redni promet pa začne med 5. in 10. decembrom t. l.

Neupoštevanje evangeličanov.

Odkar so bili klerikalci na vladi, so pošiljali na evangeličanske šole svoje učitelje, čiravnó so prosili za tiste mesta tudi učitelji evangeličanske vere. Pri tem se prejšnja klerikalna vlada ni nič ozirala na želje evangeličanov, kakšega učitelja naj se njim pošlje. Pri tem pa so gledali, da ni dobil službe na katoliških šolah nijeden evangeličanec. To je krivično delo. Evangeličani sami vedo, da še nimajo

zadost svojih učiteljev, zato so nej proti katoliškim učiteljem, liki edno po pravici tirajajo, naj se njim pošlje take učitelje, s šterim bi bili oni zadovoljni. Dužnost vlade je da njih poprej vpraša, koga želijo za svojega učitelja, nej pa, da se ga njim kar na kratko pošlje. Novo vlado, ki je vedno upoštevala evangeličanske želje, posebno demokrati, na to krivico opozarjamo.

ešče dnesden sedijo v Macedoniji, avtonomijnega, celou hujši centralizem so klerikalci upeljali, gda so bili skuzi štiri mejece na vladi. Taj centralizem so pripelali celou tak daleč, ka se brezi ministra nanč nemre v službo vzeti ni ednega konduktera, pa celou baletke nej. Davki so hujši gtatalali, kak so bili pred klerikalno vlado. Kričali so telko o korupciji, kazali so tiste, šteri so bili krivi korupcije, liki zgrabili so ednoga nej, ar so sami puni horupcije. Pisali in kričali so, ka se mora v našoj državi zmešati število vojakov, ar bodo s tem tudi stroški v državi menši. Gda pa so na vlado prišli, pa so naši klerikalci tirjali od države, ka se mora državno notrijemanje s porcijo za edno milijardo na leto zveksati za vojsko. Ni ednoga

dela nemajo naši klerikalci pokazati ljudstvu, s šterim so bili ljudstvu na hasek. Dosegnoli so samo edno, ka so se plače njihovim katoliškim duhovnikom pozdignole, za evangeličanske duhovnike, pri šterih so tudi iskali votume, pa so nej meli edne lejpe reči.

Nije čudno, či se je ljudstvo nevolile te nesreče, pa je vsepovedik tirjalo, ka se taj parlament razpušti in poslance stira domov, naj račun davajo pred ljudstvom o svojim deli in naj jih ljudstvo sodi. In ta ljudska sodba pride 8. februarja 1925. Te bo ljudstvo z gumijevo kuglico v roki izreklo svojo sodbo, odegnało svoje dnešnje poslance in podalo svojo zavupnost onim, za štere je gvušno, ka do meli brigo za ljudski iuteris.

Cenjene naročnike naprošamo, da naj poravnajo naročnino, ker smo sicer primorani list ustaviti.

Pozor naprednjaki!

Popravki volilnih imenikov se smejo zahtevati samo še do 24. novembra 1924. Nobena poznejša hahteva ne vpliva na sestavo volilnih imenikov, po katerih se bodo vršile volitve.

Opozarjamo, da se morajo popravki volilni imenikov zahtevati pismeno ali ustno od občinskega suda (urada) ali od prvostopnega (okrožnega) sodišča (od slednjega samo pismeno). Občinski urad mora vsako zahtevo popravka rešiti v 5 dneh in rešitev vročiti prizadeti osebi proti pismenemu potrdilu. Zoper rešitev obč. urada se je v treh dneh pritožiti na okrožno sodišče.

Naprednjaki, volilni imeniki so razgrnjeni pri občinah. Poglejte natančno, če ste vsi vpisani. Kdor ni vpisan, naj zahteva, da se ga vpiše. Priloži naj domovnico, krstni list in potrdilo od občine, da je že 6 mesecev tam nastanjen. Vse te listine morajo pristojni uradi „v svrhu reklamacije“ izdajati brezplačno.

Kdor je napačno vpisan, naj zahteva popravek.

Za vsako posamezno osebo je treba napraviti posebno vlogo.

Obračajte se za pojasnila ta: Tajništvo JDS v Murski Soboti.

Klerikalna korupcija s tovarnimi listi. Gre se za več milijonov din.

Kakor poroča Jutro, so razkritja o goljufivi trgovini s tovarnimi listi za cenejši prevoz hrane točna in resnična. Žalostno je to, žalostno zaradi tega, ker tako početje klerikalne stranke povzroča moralno škodo vsem Slovincem, ter jih spravlja v slabo luč.

Z utemeljitvijo, da je Slovenija pasivna in da vsled njene oddaljenosti od naše žitnice — Baranje — treba s tarifnimi popusti pri prevozu hrane poceniti kruh, so klerikalci izdali to zloglasno naredbo. Sedaj prodajajo pravico cenejšega prevoza za visoke zneske. To je goljufija na konzumentu, goljufija države. Njihove besede o pocenitvi kruha so prazne, prazen švindel. Dokazali so stem, da popust ni potreben slov. konzumentu, ampak njihovim blagajnam.

Zadružna zveza je izročila tovarne liste gospodarski zvezi, katera je potem provedla razprodajo in sicer po 500 do 800 din za komad. Do sedaj je razprodano že več sto komadov in bi klerikalci zaslužili pri tem, ako bi jim uspelo do 3 milijone dinarjev. Gosp. zveza se baje izgovarja, da je dotične zneske zahtevala kot odškodnino za svoje stroške. Vemo pa, da ti stroški niso bili večji, kakor 5 din za komad. Preiskava se nadaljuje in upanje je, da bode mogoče to klerikalno korupcijo zatreti še pravočasno. Zelo čudno, ker je znano, kako klerikalci vedno kričijo proti korupciji.

NOVICE.

— Veržej V nedeljo dne 9. XI. 1924. je Bralno društvo v Veržaju priredilo v prostorih g. A Seršena v Veržaju žaloigro „Mlinar in njegova hči“. Splošno so se rešile vse vloge dobro in videlo se je, da se je vsak posamezni potrudil, da bi nudil gledalcem čimveč užitka in zabave. Gdč. Bunderl je rešila vlogo Mařice častno, čeprav je nastopila prvič na odru. Enako dobro so se rešile tudi druge vloge, kakor g. Kozar-mlinarja, g. Jaušovec gostilničarja, g. Vidmar Konrada, gdč. Gaberc županjo, gdč. Osterc gostilničarko. Vse pa je nakrtil s svojim nastopom g. Janežič v vlogi grobokopa. Stako spretnostjo, tako komično, tako neprisljano nastopati, je na kmetskem odru, kjer ni izvežbanih igralcev, res redkost. Bralnemu društvu se sme res častitati, da razpolaga s tako dobro močjo. Pevske in tamburaške vaje, ki so bile tudi na dnevnem redu, so se proizvajale dobro. Le pri pesmi „Slov. mladenke“ je prišel alt premalo do izraza. Ravnoisto velja za tenor pri pesmih „Moja damačija in Ave Marija“. Splošno je prireditel izpadla v obče zadovoljstvo prisotnega občinstva. Po prireditvi se je razvila zelo živahna prosta zabava, ki je trala pozno v noč. *Opazovalec.*

— Ocinje. Namesto Franca Majtza je imenovan za občinskega gerenta v Ocínjah Franc Geder, posestnik v Ocínjah št. 9.

— Srezki poglavar v Murški Soboti, dne 4. novembra 1924. Štev. 6871—153/E. Proč s trto „šmarnico“. VSEM OBČINSKIM URADOM! Pri nas je od samorodnih trt zlasti izabela (varieteta labruske) kot modra grozdna vrsta še precej razširjena, večinoma v krajih, ki za kaj boljšega niso. Proti trtni uši ni dovolj odporna. zato jo nje čistilci celo cepijo na ameriške podlage, česar pa nika kor ne zasluži. Tudi boleznj jo napadajo. Našemu vinarstvu bolj nevarna postaja trta, „šmarnica“ (noah), ki je zelo razširjena posebno po našem „Goričkem“ in ki kvari naša sicer dobra domača vina. Mnogi gospodarji so se pri zasajanju vinogradov s „šmarnico“ pustili zapeljati največ zato, ker šmarnice ni treba cepiti, ne škropiti, ne žveplati, rodi pa zelo bogato. Razen tega je *opojnost* (opijanjenje) šmarnice večja od žlahtnih vrst. Šmarnica je samorodna trta (direktni produktor) z bujno rastjo, je res zelo rodovitna, grozdi so precej veliki z gostimi jagodami; jagode z debelo kožico so zelenkaste do rumenkaste in dišeče, njih okus spominja na vrtno jagode, včasih na maline, pa tudi — kakor pravijo — na stenice. Vinski poznavalci odklanjajo šmarnico, ker jim je že nje

okus zopern. Malo znano pa je, da povzroča večjo opojnost (opijanjenje) šmarnice metilni alkohol (lesni špirit), ki je jako nevaron zdravju, ker je hud strup in ki se ga poleg etilnega alkohola, ki je v naravnem vinu tako dragocen, prav v vinu samorodnih trt največ tvori. Po zakonu o obnavljanju in pospeševanju vino gradništva, razglašanjem v Uradnem listu št. 36. dne 26. aprila 1924. je razmnoževanje, prodajanje in sajenje samorodnih trt torej tudi „šmarnice“ prepovedano. Kdor poizkuša trgovati s tako trto, ima pričakovati občutno kaznovanje. Srezki poglav.

LIPOVŠEK s. r.

— Nepremišljena besedičnost. Roza Kiselak v Kobilju se je vmešavala v sodne posle glede ureditve premoženja nedoletnih otrok pokojnega Petra Neubauer in ker ni šlo po njeni volji se je obladila jezico stem, da je očitala sodnim organom nepravilnost postopanja in da so podkupljeni. Ta popolnoma neosnovana obdožitev javnih organov je imela za posledico sodno preiskavo, nakar pa se je Kiselakova poskušala v zanikanju vsake žalitve sploh, kar ji pa ne bode pomagalo, ker je državno pravdnštvo zoper njo dvignilo obtožbo na podlagi izpovedb verodostojnih prič, in bo njena nepremišljenost imela za njo jako kvarne posledice. Naj bi se ljudstvo čuvalo pred takšnimi neosnovanimi in neprevidnimi obdožitvami uradnih oseb, ker so kazni občutne, če pa imajo kakšno pritožbo ali se jim zdi, da so prikrajšani vsled postopanja, bodo morali nastopati redno pot pitožbe, ki bode v vsakem konkretnem slučaju gotovo imela popoln uspeh.

— Požar: Dne 6. t. m. je nastal v Dolnje Lendavskih gorcah požar ki je upepelil 6 hišic (pivnic) s vsem inventarjem, kakor preše sodi i. t. d. Škoda je precejšna. Vsled pomanjkanja vode bi lahko nastala večja nevarnost za druge stavbe, ki so ravno na tem mestu na gostostisnjene in vse lesene ter s slamo krite. Požrtvovalnosti Lendavske požarne brambe se je zahvaliti, da se ji je posrečilo požar lokalizirati. Lastniki niso bili zavarovani.

— Dolnja Lendava. Dramatični odsek je dne 8. t. m. uprizoril šaloigro „Nebesa na zemlji“ in žel za svoje trudapolno delo in narodno požrtvovalnost popoln uspeh, tako v moralnem kot v gmotnem oziru. Zadnjo poročilo glede vodstva igre se v toliko popravi, da je g. Kranjc režiserstvo vsled bolehnosti, odložil in prevzel taisto g. Hribar, ki je to kratko dobro pred opozoritvijo z vso njemu lastno agilnostjo izkoristil tako, da je vsakemu pokazal, kaj se zmore z primerno pridnostjo in vnemo doseči. G. Hribar kot pl. Vipritz se

nam pokazal prvič v vlogi priletnega gentlemena in je stem pokazal, da igra sploh vsako vlogo z lahkoto. Pečnik kot Dr. Vesel, Geder kot Podržaj in gča. Takačeva kot teta ter Boc kot Balon so bili izborni. Vsi drugi so ravnotako ugajali. Imenitna in originalna pa je bila g. Rustijeva kot „Florentina“. Številno občinstvo je zapustilo po predstavi igrišče v najboljšem rapoloženju. Radost nad uspelo igro in zavest, da si pridobi vsak pojediniec na kulturnem in nacionalnem polju znate zasluge, sta še skoraj edina činitelja, ki vežeta naše pridne igralce k vstrajnemu delu, žalostno dejstvo pa je, da se najde med nami še mnogo takih, Slovencev, Srbov in Hrvatov, ki vstrajno ingnorirajo vso ono veliko delo, ki si ga je nadelo drámatično društvo, in nam je sploh nerazumljivo, da je kaj takega mogoče; pač pa je značilno, da se udeleži predstav od nekega tuk. urade, — imena danes še nečemo imenovati, — od 9 oseb le en sam edinec (in to še domačin!), dočim skoraj vse druge stalno pogrešamo, kakor tudi naše „slovenske“ trgovce. Le — ti naj pomnijo, da z njihovim obnašanjem razdirajo one uspehe, ki si jih priborijo narodni delavci, vsekakor pa jih občutno zmanjšajo in kratijo delavnim močem veselje do dela. — Sodimo, da se v bodoče zavedajo svojih dolžnosti in ne bo treba še le z javno kritiko jih opomniti na to. Posebno žalostno je, da se more društvo boriti po petih letih uspešnega delovanja z takimi ovirami in bi se dalo tako postopanje (prizadetih) malodane kvalificirati kot narodno izdajstvo.

— Lista izvučenih brojeva Olimpijske lutrije: Vučenje održano dne 31. oktobra 1924. u Zagrebu. Zgoditaka ima 52 u ukupnoj vrednosti u iznosu od Dinara 50.000.- 1 zgoditak od Din. 10.000.- dobio broj 5.267. 2 zgoditka svaki po 5000.- i to brojevi 28.503, 37.579. 4 zgoditka svaki po Din. 2500.- i to brojevi: 82.186, 26.209, 85.734, 77.712. 7 zgoditaka svaki po Din. 1000.- brojevi: 29.647, 94.878, y 37.333, 50.522, 30.677, 90.844, 18.629. 14 zgoditaka svaki po Din. 500.- brojevi 31.648, 5668, 68.651, 75.612, 12.373, 73.973, 75.730, 80.646, 44.494, 61.918, 40.790, 66.927, 78.317, 90.614. 24 zgoditaka svaki po Din. 250.- i to brojevi: 3034, 56.283, 21.344, 99.276, 84.535, 85.910, 43.325, 87.002, 76.333, 21.061, 62.640, 61.697, 12.516, 40.275, 21.365, 68.696, 72.053, 15.946, 82.022, 51.472, 25.583, 98.331, 8889. Upozoravaju se svi interesenti, da če se zgoditci isplačivati samo do 1. decembra o. g. Isplatu će obaviti blagajnik Izvršnoga odbora za VIII. Olimpijadu g. Vladimir Srnc, Zagreb Palmotičeva dlica 27. II. kat. Zagreb dne 31. oktobra 1924. Za: IZVRŠNI ODBOR ZA VIII. OLIMPIJADU.

Predsjednik:

Dr. Ante Jakovac v. r.

Tajnik:

Boško Lolič v. r.

— Prekmursko lovsko društvo v Murški Soboti vabi svoje članu k rednemu obinemu zboru na dan 29. novembra ob 1 uri popoldne v gostilno Kemény ex Benko.

— V Mariboru se je zastrupil neki bančni uradnik, ki je bil brez posla. Ta samomor kaže žalostne prilike in obupne razmere, v katerih se nahajajo danes delavci in nameščenci. Ni toraj čuda, ako se poloti takega človeka obup in v tem obupu konča svoje, trpljenja polno življenje. Trebalo bi se pač nekaj ukreniti, da bi se na ta ali drugi način zmanjšala brezposelnosti ter bi se s tem preprečili razni žalosten dogodjaji.

— V slami najden otrok. V soboto, dne 8. t. m. sta šli mimo sadovnjaka posestnika Bunderla v Veržaju dve ženski iz Veržaja. Kar jima udari na uho ubopen glas majhnega otroka. Ko prideta na mesto, od koder je prihajal glas, na svoje nemalo začudenje zapazita v slami majhnega — neznanega otročička kakih 14 dni, ki je milo jokalo. Ženice so otroka vzdignile in ga ponesle v sobo. Ker niso vedeli, kaj bi s fantkom začeli, so ga predali županu. Gotovo se tukaj gre za zverinski zločin, katerega je zakrivila gotovo kakšna nezakonska mati s tem, da je položila majhnega črvička, ki si sam ne more pomagati, v kup slame. Naloga orožništva pač je, da izsledi tako brezvestno mater, katera se ne more primerjati niti zverini, kajti še najbolj krvoločna zver skrbi za svoje mladiče in jih brani, ta mati je pa predala svojo lastno kri, sad bogvekakšne ljubezni. — usodi, mogoče tudi smrti, ako bi slučajno ne prišla pravočasno rešitev.

— Vlóm pri belem dnevu v Ljubljani. Ko se je v četrtek ob 14 uri vrnil trgovec Vrhunec v svojo trgovino na vogalu Cankarjeve in Maistrove ulice, je našel vrata, ki jih je opoldan zaklenil, odprta. V trgovini je takoj zapazil, da je med njegovo odstopnostjo nekdo po miznicah premetaval. V miznici, v kateri je imel navadno denar in katero je pustil nezaklenjeno, je manjkalo ves denar, okrog 10 tisoč dinarjev, razni čeki in druge listine. Policija še dosedaj ni mogla zaslediti drznega vlomilca, ki si je upal pri belem dnevu vlomiti v trgovino in jo oropati.

— Razbojnik in orožnik. V gozdu med Slatino in Čerati jami na Hrvaškem je bil te dni napaden od razbojnikov neki gostilničar, po imenu Milan Borovac. Od treh razbojnikov sta bila dva oborožena s puškami. Borovac jim je moral izročiti ves denar. V trenutku, ko jim je hotel izročiti še uro, je zapazil v grmovju bajonete orožniške patrolje, ki je

slučajno prihajale mimo. Razbojniki so pričeli bežati in orožniki so oddali za njimi kar streliv. Eden od razbojnikov je vrgel med begon tudi puško od sebe. Borovac jo je pograbil, stekel za njim in mu s puškinim kopitom razbil glavo. Ubiti razbojnik je bil 20 letni kmet Stefan Dogan. Ostala dva njegova tovariša pa sta zbežala.

— **Konkordat z Vatikanom.** V Beograd je pretekli teden dospel naš poslanik pri vatikanski stolici dr. Jos. Smodlaka, ki je izjavil, da je prišel v Beograd radi pospešitve konkordata z Vatikanom. Naša vlada želi doseči, da se z nami sklene sličen konkordat, kakor je bil sklenjen z Bavarsko. Glavne točke konkordata so: 1. pravica o imenovanju škofov; 2. vprašanje mešanih zakonov in njih veljavnost; 4. prispevki države za duhovništvo, cerkve, cerkvene ustanove; 5. staroslovensko bogoslužje. Pri pogajanjih hoče naša vlada zastopati načelo da staroslovenska služba božja ni samo privilegij posameznih župnij, temveč celega naroda. Dr. Smodlaka je tudi izjavil, da se v Rimu tisan nov staroslovenski misale, katerega redakcijo vodi slavist profesor uiverze dr. Weiss in bo tiskan v 3000 izvodih.

— **Revolucija na Španskem.** Na Španskem je izbruhnila revolucija. V mestu Vera je prišlo do resnega in krvavega spopada med orožniki in revolucionarji. Več oseb je bilo mrtvih in ranjenih. Pariški listi javljajo, da so francoske obmejne straže na francosko-španski meji prijele več španskih beguncev, ki so bili oboroženi z browningi in pripa-

dajo revolucionarni stranki. Prijeli so 17 oseb. Španski direktorij je odredil strogo varnostne odredbe.

— **Smrtna kosa.** Dne 7. XI. je umrla v tuk. javni bolnici 79 let stara Rajner Franciska prevžitkarica iz Sp. Krapja pri Ljutomeru. Zadel jo je kap. — Naj v miru počiva.

— **Otrok padel v greznico.** V četrtek so pri perzonalnih hišah v Pragerskem praznili greznice. Ko so voz odpeljali, so iz neprevidnosti pustili greznico odprto. Šestletni sinček progovnega mojstra Kolariča je šel preveč v bližino in je padel v greznico. K sreči je šla mimo neka ženska, ki ga je opazila in alarmirala ljudi, da so otroka rešili.

— **Redka zakonska ljubezen.** Pred nekaj dnevi se je na pokopališču vasi Brezke blizu Vranja ustrelil 28 letni kmet Zdravko Djurdjevič. Na grobu svoje žene, ki je umrla pred mesec dni, si je pogнал kroglo v glavo in je kmalu po samomoru izdihnil. Ustrelil se je od žalosti nad smrtjo žene, ki jo je zelo ljubil.

— **Sokol v Murški Soboti.** je priredil v sredo dne 12. t. m. v Dittrichovi dvorani predstavo „Volkašin“, ki se je splošno zelo dobro obnesla. Posebno napredovanje so pokazale tukajšnje gđčne domačinke. Tudi obisk je bil dovoljen.

— **Umrli je v torek zjutraj v Rakičani Šmitlechner Mihael,** ki je podlegel v najboljših letih svoje moške dobe pljučnemu vnetju. Pokopali so ga v sredo. N. v. m. p.

— **Seipel vnovič izvoljen za kancelarja.** Dr. Seipel sprejel izvolitev samo pogojno. Du-uaj, 11. novembra s. Glavni odbor zbornice je zopet poveril zveznega kancelarja dr. Seipla s sestavo kabineta. Dr. Seipel je sprejel izvolitev s pridržkom, ki izraža znano stališče zveznega kancelarja, namreč da mora dobiti od strank potrebna jamstva za brezhibno izvedbo sanacije Avstrije ter da se mora železničarska stavka končati do prihodnjega zasedanja narodnega sveta. Ako se to ne bi doseglo, bi si, je izjavil dr. Seipel, njegovi ministerski kolegi premislili vstop v vlado.

— **Biliard tema.** V kratkem biliardisti prirediti prijateljsko biliardno tekmo. — Prosimo vse gospode, ki se nameravajo udeležiti te tekme naj se prijavijo pri kavarni Legenstein, do 30. nov.

— **1. redni šahovski turnir.** Na splošno izraženo željo se priredi v M. Soboti šahovski turnir. Istočasno se ustavi tudi šahovski klub. Turnir se vrši pod sledečimi pogoji: 1. Vsak igralec igra z vsakim po eno partijo. Vsak mora obigrati na teden vsaj dve po turnirskem razporedu določeni partiji. 2. Igralci, ki so dosegli nad polovico mošnih točk so zmagovalci. Prvi zmagovalec postane glavni igralec šahovskega kluba. 3. Igra se po določbah jugoslov. šahovskega saveza. 4. Igralec, ki ne pride k igri v roku, ki je določen po turnirskem razporedu, mora plačati v korist kluba globo 10 Din. za partijo, istočasno se mu ista šteje za izgubljeno, na sprotniku za dobljeuo. 5. Turnir vodi reditelj, ki razsoja tudi nastab spore med igralci. Pritožbe proti reditelju razsoja pripravljalni odbor šahovskega kluba. 6. Turnirska vloga znaša

10 Din. Kdor se prijavi k turnirju, izjavi istočasno svoj pristop k klubu. 7. Turnir se prične v petek 21. novembra z izžrebanjem igralcev. Ustanovni občni zbor šahovskega kluba se vrši v petek, 21. novembra ob 9. uri zvečer v kavarni Legenstein. Pristop k istemu imajo samo oni, ki so se priglasili k turnirju. Dnevni red: 1. Izvolitev yipravljalnega odbora, 2. Izvolitev turnirskega reditelja, 3. Izžrebanje igralcev. V Murški Soboti, 9. novembra 1924. L. VAGAJA pokrajinski odbornik jugoslovanskega šahovskega saveza za Slovenijo.

— **Prenehal je izhajati ljubljanski „Narodni dnevnik“.** List, ki je bil glasilo dr. Ravniharja, je indirektno služil klerikalcem ter je v zadnjem času zabredel popolnoma na politična stranpota. Napredna javnost je list odločno odklanjala in je pomanjkanje naročnikov povzročilo njegov neslavni konec.

GOSPODARSTVO.

Vrednost naše novčanične podloge. Iz Beograda poročajo: Narodna banka se pripravlja, da bo svojo kronsko podlogo začela bilansirati v papirnatih dinarjih. Vrednost deviz, preračunanih v sedanje dinarje, se ceni na preko 2 milijardi, to pomeni da je naš novčanični obtok krit okroglo polovično. To bi znatno dvignilo ugled naše valute v inozemstvu. Razen tega se bo devizna zaloga močno povečala s prodajo večjih količin tobaka v inozemstvo, predvsem v Holandsko. Povišek bo znašal s to prodajo 300 do 400 milj. dinarjev.

Kmetiška ljubezen.

JOSIP KOSLANJEVEC

V tom namenti pa je že stao pred njim hlapec Tinek, ga je prijlo za rokou in pravi:

„Ne bili jo pa nete!“

Sila je esce ednok zdigno rokou, in ona vdari s takšo močjou hlapca v obraz, ka se njemi včasi vllje iz lamp pa znousa krv.

„Ta tou maš, za svojo nesramnost! Ti, vlačuga se spravi v hišo, tam že obračunava. Tij pa poberi svoje cote in se mi spučaj ešče, tou noč iz moje hiše.“

„Hm, je pravo oni včasi idem. Pa te me esce zvali, če se rejč kak inači vred ne spravi!“

Gospodar njemi je nej nikaj pravo, na tou, liki zadišiti ga je ščelo, in samo tou si je želeo, ka bi prišo na friški zrak.

Ka se je te zgoudilo, v hiši, kda se je Sila zapro z svojo ženo in hčerjou v najskradneyšo hižo, v šteri so ostali dugo, dugo, tou nihče ne vej. Hči je bijla zakojakana tisti den in ešče več dnij potem.

Sila pa je djao svoji ženi:

„Tou si lejko pripišemo tvoji kratkovidnosti! Da bi se li što zgloso prve, kak se pokažejo znamenja!“

No, pa se je rejsan zgloso Rejčov Toni.

* * *

Za eden dober mejsac je bilou veselo gostüvanje v Rejčovi hiši. Plesali so Antonovi svaki in sestre, pleso je stric Majkeš in pleso je cilou stari Sila z betežno Rejkov-ko. Vrteo se je Toni z svojo nevesto Margitko, vrteli so se svati vsi vprejk, tak ka se je čülo larmanke ta gori do vesi. Gostüvanje je držalo trij dnij in dvej nouči, Te so samo oeišli vsi domou, trüdni in zaspani.

Lüdje so vganjali, ka je gnalo staroga Silo do toga, ka je dao svojo hčer Antoni, šteri sicer büo dober človik, pa nej bogati, liki zaduženi. Brüjsili so si jezike, liki pravoga so nej vganili.

Sila je Antoni včasi vöplačo pogučano erbijo in Anton se je rejšo svojih svakov, pa njemi je ešče ostalo nikaj malo pejnez. Poprijeo se je oštarije in kmetije, gori vzöo ešče ednoga

hlapca in deklo, in opomogo se je. Tüdi Margitka, kak či bi bijla za oštarijo rojena. Vlada se je v svojo usodo in je delala Antoni vse po vouli.

Tak se njima je kazala brezskrbna in lejpa prihodnost. Živela sta merno pa zadovolno, nej želeča si kakšo spremembo. Anton si je samo redko kdaj mislo na Katiko, in kda njemi je prišla taka miseo v glavo, je včasi začno kaj drügo misliti. Vido jo je te, kda je šou k zdavanji Stala je v cerkvi za dverami blüjzi krstnoga kamla, blejda, upognjena je nejmo gledala v temno cerkev . . .

Stara Rejkovka je bijla vesela sinovove sreče, liki betežna je gračüvala sakši den bole in bole, dokeč so jo nej ednoga sprotolejšnjoga dneva odnesli ta vö, na stran (kraj) moža . . . In bole je bilou tak!

* * *

Dnevi so šli eden za drüгим. Prišlo je vrouče leto.

Ednoga večera, kda je büo Anton ranč pou leta ožanjeni, njemi je povijla žena močnoga sinčka.

„Ah, Anton, pa bi li živo! Vidiš, prerano je prišo na svejt, bojim se!

je zašepetala sramežljivo žena. Pri tom njemi nanč nej vüpala poglednoti v obraz.

Liki Anton je büo tak srečen, ka je büo za vse glüjpi in slejpi. Zadosta njemi je bilou, da je gledao toga maloga črvijčka pred sebov. Hodo je vsako minuto okoli zibelke, boužao novorojenčka z njegovo žülavo rokou. Tü pa tam, gda je zdigno in ga nosil v rokaj v hiži gori in doli. Ona se je pa smejala in se špajsala, kak je nouri. No, dejte pa je nej štelo mrejt; sakši den ga je bilou več, da ge je bilou rejsan lipou gledati.

Tak je ščasoma minoulo prvo očovo veselje. Anton je postao bole in bole hladien, zacsno je misliti in trejzno souditi cejlo delo. In te njemi včasi pršla čudna miseo v glavou. Nej se njemi je vidlo mogouče, ka bi dejte, štero je prišlo na svejt s šestimi mejseci, moglo biti tak zdravo in močno. Vej je pa večkrat čüo, ka takša deca nanč ne živejo. In büo je sakši den bole zamišleni; nika se njemi je nej več lüštaltv. začno seje ogibatilou svoje žene in deteta.

(Nadale sledi)

KINO v Murski Soboti.

ZA MLADINO DOVOLJENO

V nedeljo 15. novembra popold. ob 4., zvečer ob 8 uri

Tri maske

drama u 5 činova

Die drei Masken

Mary Avril i Henry Rollan

VSTOPNINA: Gornje lože 10 Din., spodnje lože 8 Din. in II. prost. 3 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Vprašanja in odgovori

PRAŠANJE.

Moja žena je kupila brez mojega vedenja od trgovca k šivalni stroj (mašino za šivati) za 5000 Din.; v naročilni list (cedulo) je zapisala moje ime. Ker mašine ni plačala, tirja trgovec sedaj mene, da naj plačam mašino. Imam malo kmetijo. Ali sem jaz dolžan plačati mašino?

ODGOVOR!

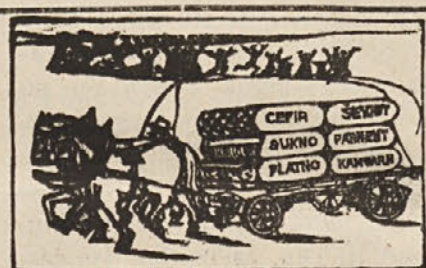
Kot mož ste Vi dolžni plačati vse, kar Vaša žena naroči ali kupi za vajino skupno redno gospodinjstvo in gospodarstvo ter se porabi (poniža) v našem navadnem gospodinjstvu. Če pa Vaša žena brez Vaše vednosti kupi nekaj, kar se ne rabi v Vajinem navadnem gospodinjstvu in gospodarstvu, tedaj Vi tega niste dolžni plačati. Vašemu malemu kmetiškomu gospodinjstvu ni trebej mašine za šivati. Zakup te mašine je torej izvanredno in nenavadno vodenje in ne spada k Vajinemu rednemu gospodarstvu. Za to trgovec nemre od Vas zahtevati plačila mašine, ampak le od Vaše žene. Če je pa Vaša žena kupila mašino z Vašim dovoljenjem, tedaj ste pa seveda dolžni tudi Vi plačati mašino.

Državni uradniki oproščeni občinskih doklad. Glasom odloka generalne direkcije neposrednih davkov so vsi državni uslužbenci v smislu čl. 127. uradniškega zakona oproščeni samo od onih občinskih in samoupravnih doklad, ki se neposredno tičejo plače. Vse ostale doklade pa morajo plačevati.

Bančni polomi v Franciji. Iz Pariza poročajo, da je postala insolventna banka Foncière Française. Primankljaj znaša preko 80 milijonov frankov. Sedež te banke je bil šele pred kratkim prenešen iz Marseille v Lille. Pri banki so se vršile velike nerednosti, radi katerih so bili trije njeni direktorji aretirani. — V Parizu je propadla Banque Centrale Immobilière et Commercial, ki ima 21 podružnic. Polom so povzročile pomladanske velike špekulacije v francoskih frankih á la baisse.

Največji petrolejski koncern sveta. „Evening Post“ javlja iz Londona, da se ustanavlja največji petrolejski koncern na svetu. Združiti se nameravajo Angloperzijska družba, družba „Burma“ in Royal Dutch Shell. S tem bi bila kontrola te združitve razširjena na Venezuelo, Peru, Nizozemsko Indijo, Egipt, Rumunijo, Mosul in Trinidad.

Obtok bankovcev v Angliji je znašal 6 t.m. 123.847.000 funtov šterlingov. Napram predzadnjem izkazu se je povečal za 255.000 funtov šterlingov.

SUKNO kamgarn in ševjot za moške in ženske obleke, belo, pisano in rujavo platno, cefir, hlačevino, tiskanino in razno manufakturo kupite najceneje in v velikanski izbiri v veletrgovini R. Stermecki, Celje št. 360. Ilustrovani cenik za čevlje, klobuke, obleke, perilo, odeje, lasostrižnike, britve, in tisoče drugih predmetov se pošlje vsakemu zas-toni! Vzorce proti vrnitvi! Trgovci engros cene!

18-5.

ŠIVANE ODEJE

(poplani, Steppdecken) na obeh straneh klot, 145 x 200 v vseh barvah, z vato podložene á 260— Din., razpošilja MANUFATURA KRISPER Ljubljana 34-1 Rožna ulica 19. — Slovenija.

Vabilo

na ustanovno veselico, katero priredi prostovoljno gasilno društvo v Bakovcih dne 23. novembra t. l. v prost. gostilne Reich v Bakovcih Najboljša postrežba glede jedil in pijače; dobi se bodo tudi različne ribe (ščuke i. t. d.) Za vozove bo preskrbljeno v slučaju, da se gostje želijo vračati z njimi. K najobilnejši vdeležbi vabi

35-1 ODBOR.

Kupite Prodate

najhitreje posestva trgovine, gostilne i.t.d. kjer želite, skoz realitetno pisarno

„SLIVAR“

10-6 v LJUTOMERU. Stari trg 47.

SALONIT

je najbôgsa pokrivátja pala. Bôgsa je kak kaksstécs druga pokrivátja ná-prava ár je lehka, nezgoriva i trplíva, záto túdi nájfalésa. »SALONIT« je po nigdasnyem Hatschekovom ETERNIT sistemi narejeni. Delajo ga v SOLINI pri Spliti. — Prémurszko szkladis-cse je pri:

ČEH & GÁSPÁR trgovini v MURSKI SOBOTI.

Vsze potřebno sze zvê túdi tam. 6-7

PAVEL FLISAR URAR
MURSKA SOBOTA
poleg Turkove gostilne.

Priporočam nove stenske ure, budilke (vekerce), ure z nihalom (Pendel) ter žepne ure, vse po najnižjih cenah in 1-letno garancijo. Vsefelé popravila se gor-vzemejo.

15-5.

POSESTVO

14 oralov in zidana poslopja v oblasti Maribor po nizki ceni na prodaj.

Vpraša se v pisarni kr. notarja ANTONA KODER. Istotam dobite vedno informacije o nakupu raznih posestev.

Naročnike (naprejplačnike) in oglase (insertate) za

„MURSKÉ NOVINE“ sprejemata v MURSKI SOBOTI:

knjigarna in trgovina s papirjem

I. HAHN, Aleksandrova cesta

in trgovina s papirjem in igračkami

B. ERDÖSY, Cerkvena ulica

poleg r. kath. cerkve in pošte.

Kovaški premog

I. vrsta po K 3'10 — 1 kg.
II. „ „ „ 4' — 1 kg.

se dobi zmiraj poljubne množine pri tvdk

J. LOVRENČIČ I DRUG v Križevcih pri Ljutomeru.

P. FLISAR

trg. mehaničnih in tehničnih potrebščin
M. SOBOTA v Bergerovem hrami

Stalna zaloga vseh potrebščin za bicikle, tako tudi spodnjih in gornjih gumijev (cévi)

—:—

Električne žepne luči (lampaše), baterije, vžigalci (öngyújtó) in II-6. kamenje.

Najboljše nabavno mesto.

OŠTIRJAŠI POZOR!

Zdravilno 32-2

dalmatinsko vino

štero ma vsebi moč, da prepreči zvapnenenje žil (arterioskleroza) priporočeno za beteznike, šteri majo slabo kri, te nemrejo jesti — ima dokler trajala zaloga

ELISABETA AHEL GORNJA RADGONA.

Liter izborne kapljice košte v Gor. Radgoni 8 Din. 50 p.

Divjačino

Perutnino

kupuje po najvišji ceni, ter prodaja

Perje

gosje, račje, purje in kokošje, vsako množino, po zmernih cenah

E. VAJDA

ČAKOVEC

TELEFON 59, 3, 4,

brzojavni naslov:

VAJDA, ČAKOVEC.

Čitajte in razširjajte

„MURSKÉ NOVINE“!